

KONINKRIJK BELGIË

ROYAUME DE BELGIQUE

ADVIES 47.192/1
VAN 24 SEPTEMBER 2009

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

AVIS 47.192/1
DU 24 SEPTEMBRE 2009

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 11 september 2009 door de Minister van Sociale Zaken verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 juli 2002 tot uitvoering van Hoofdstuk IIIbis van Titel III van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994", heeft het volgende advies gegeven:

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par la Ministre des Affaires sociales, le 11 septembre 2009, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 15 juillet 2002 portant exécution du Chapitre IIIbis du Titre III de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994", a donné l'avis suivant:

1. Aan het einde van het eerste lid van de aanhef van het ontwerp moet worden geschreven "..., artikel 37*novies*, ingevoegd bij de wet van 5 juni 2002 en gewijzigd bij de wetten van 3 juni 2007 en 22 december 2008;".

2. Luidens artikel 2 van het ontwerp heeft de ontworpen regeling uitwerking met ingang van 1 januari 2009.

De gemachtigde werd om verduidelijking verzocht met betrekking tot de terugwerkende kracht van het ontwerp en deelde in dat verband het volgende mee:

"Met ingang van 1 juli 2008 werd in de reglementering betreffende de personen met een handicap een wijziging doorgevoerd (KB 20 mei 2008 tot wijziging van artikel 9*ter* van het koninklijk besluit betreffende de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming) die een discriminatoire weerslag heeft op het recht op sociale maximumfactuur in de reglementering betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging.

Om recht op maximumfactuur te genieten dient men de daartoe gestelde voorwaarden te vervullen op 1 januari van het kalenderjaar waarvoor het recht op maximumfactuur wordt onderzocht (artikel 37*decies* §§ 3 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen).

De wijziging in de reglementering betreffende de personen met een handicap op 1 juli 2008, dreigde dus een discriminatoire weerslag te hebben op de sociale maximumfacturen 2009. Om die reden werd met ingang van 1 januari 2009 artikel 37*novies* van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging aangepast, dat de rechthebbenden vaststelt die aanspraak maken op het recht op sociale maximumfactuur en waarin onder meer de personen met een handicap worden bedoeld. Deze rechthebbenden worden tevens vastgesteld in artikel 6 van het uitvoeringsbesluit van artikel 37*novies* (KB van 15 juli 2002).

Het ontwerp van KB, dat artikel 6 van bovenbedoeld besluit wijzigt en dat u wordt voorgelegd, beoogt net te vermijden dat discriminatoire situaties zouden ontstaan op 1 januari 2009 waarbij sommige personen met een handicap worden uitgesloten van het recht op sociale maximumfactuur 2009, terwijl andere personen met een handicap in dezelfde situatie de sociale maximumfactuur 2009 worden verleend.

Wanneer dit koninklijk besluit niet op 1 januari 2009 in werking zou treden, maar pas in de loop van 2009, zouden de rechthebbenden op een integratietegemoetkoming categorie 3, 4 of 5 met een partner met inkomsten, uitgesloten zijn van het recht op sociale maximumfactuur 2009, terwijl dat niet het geval zou zijn voor de rechthebbenden op een integratietegemoetkoming

.../...

categorie 1 of 2 met een partner met inkomsten en zou deze discriminatie pas worden opgeheven voor het recht op maximumfactuur 2010.

De inwerkingtreding met terugwerkende kracht op 1 januari 2009 is dus onontbeerlijk teneinde te vermijden dat discriminatoire situaties in het leven zouden worden geroepen voor wat betreft het recht op sociale maximumfactuur 2009 voor de rechthebbenden op een integratietegemoetkoming".

Het verlenen van retroactiviteit aan besluiten is enkel toelaatbaar ingeval voor de retroactiviteit een wettelijke grondslag bestaat, de retroactiviteit betrekking heeft op een regeling die, met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel, voordelen toekent of in zoverre de retroactiviteit noodzakelijk is voor de goede werking van het bestuur en daardoor, in beginsel, geen verkregen rechten worden aangetast.

Enkel indien de retroactiviteit van de ontworpen regeling kan worden ingepast in één van de voornoemde gevallen kan deze worden gebillijkt.

Uit de door de gemachtigde verstrekte uitleg valt af te leiden dat de toepassing van artikel 6 van het koninklijk besluit van 15 juli 2002 ⁽¹⁾ momenteel inhoudt dat er, wat het recht op de sociale maximumfactuur 2009 betreft, een onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende categorieën van personen met een handicap en dat het ontwerp een discriminatie tussen die verschillende categorieën van personen wil wegwerken met ingang van 1 januari 2009, zijnde de datum vanaf dewelke artikel 37^{novies} van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, is aangepast geworden.

De Raad van State, afdeling Wetgeving, kan deze redenering volgen, maar dient niettemin vast te stellen dat artikel 2 van het ontwerp tot gevolg heeft dat ten aanzien van de rechthebbenden op een integratietegemoetkoming van de categorieën 1 en 2, met terugwerkende kracht het recht op de maximumfactuur 2009 wordt ingeperkt. Dergelijke inperking lijkt moeilijk inpasbaar in de voornoemde gevallen waarin retroactiviteit van besluiten kan worden aanvaard, het door de gemachtigde uiteengezette oogmerk van de stellers van het ontwerp ten spijt.

⁽¹⁾ Koninklijk besluit van 15 juli 2002 tot uitvoering van hoofdstuk IIIbis van titel III van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994.

1. À la fin du premier alinéa du préambule du projet, on écrira "..., l'article 37*novies*, inséré par la loi du 5 juin 2002 et modifié par les lois des 3 juin 2007 et 22 décembre 2008;".

2. Selon l'article 2 du projet, le texte en projet produit ses effets au 1er janvier 2009.

Invité à donner des précisions au sujet de la rétroactivité du projet, le délégué a répondu ce qui suit:

"Met ingang van 1 juli 2008 werd in de reglementering betreffende de personen met een handicap een wijziging doorgevoerd (KB 20 mei 2008 tot wijziging van artikel 9*ter* van het koninklijk besluit betreffende de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming) die een discriminatoire weerslag heeft op het recht op sociale maximumfactuur in de reglementering betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging.

Om recht op maximumfactuur te genieten dient men de daartoe gestelde voorwaarden te vervullen op 1 januari van het kalenderjaar waarvoor het recht op maximumfactuur wordt onderzocht (artikel 37*decies* §§ 3 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen).

De wijziging in de reglementering betreffende de personen met een handicap op 1 juli 2008, dreigde dus een discriminatoire weerslag te hebben op de sociale maximumfacturen 2009. Om die reden werd met ingang van 1 januari 2009 artikel 37*novies* van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging aangepast, dat de rechthebbenden vaststelt die aanspraak maken op het recht op sociale maximumfactuur en waarin onder meer de personen met een handicap worden bedoeld. Deze rechthebbenden worden tevens vastgesteld in artikel 6 van het uitvoeringsbesluit van artikel 37*novies* (KB van 15 juli 2002).

Het ontwerp van KB, dat artikel 6 van bovenbedoeld besluit wijzigt en dat u wordt voorgelegd, beoogt net te vermijden dat discriminatoire situaties zouden ontstaan op 1 januari 2009 waarbij sommige personen met een handicap worden uitgesloten van het recht op sociale maximumfactuur 2009, terwijl andere personen met een handicap in dezelfde situatie de sociale maximumfactuur 2009 worden verleend.

Wanneer dit koninklijk besluit niet op 1 januari 2009 in werking zou treden, maar pas in de loop van 2009, zouden de rechthebbenden op een integratietegemoetkoming categorie 3, 4 of 5 met een partner met inkomsten, uitgesloten zijn van het recht op sociale maximumfactuur 2009, terwijl dat niet het geval zou zijn voor de rechthebbenden op een integratietegemoetkoming categorie 1 of 2 met een partner met inkomsten en zou deze discriminatie pas worden opgeheven voor het recht op maximumfactuur 2010.

.../...

De inwerkingtreding met terugwerkende kracht op 1 januari 2009 is dus onontbeerlijk teneinde te vermijden dat discriminatoire situaties in het leven zouden worden geroepen voor wat betreft het recht op sociale maximumfactuur 2009 voor de rechthebbenden op een integratietegemoetkoming".

L'attribution d'un effet rétroactif à des arrêtés n'est admissible que lorsque la rétroactivité a un fondement légal, lorsqu'elle se rapporte à une règle qui accorde des avantages, dans le respect du principe de l'égalité, ou dans la mesure où elle s'impose pour assurer le bon fonctionnement de l'administration et ne porte pas atteinte, en principe, à des situations acquises.

La rétroactivité des dispositions en projet n'est admissible que si elle se concilie avec l'une des hypothèses précitées.

Il se déduit de l'explication fournie par le délégué que l'application de l'article 6 de l'arrêté royal du 15 juillet 2002⁽¹⁾ implique que pour le moment, une distinction est opérée, en ce qui concerne le droit au maximum à facturer social 2009, entre différentes catégories de personnes handicapées et que le projet entend supprimer une discrimination entre ces différentes catégories de personnes à compter du 1er janvier 2009, c'est-à-dire la date à partir de laquelle l'article 37^{novies} de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, a été adapté.

Le Conseil d'État, section de législation, peut suivre ce raisonnement, mais se doit toutefois d'observer que l'article 2 du projet implique une limitation avec effet rétroactif du droit au maximum à facturer 2009 à l'égard des personnes ayant droit à une allocation d'intégration faisant partie des catégories 1 et 2. Une telle limitation paraît difficilement conciliable avec les hypothèses précitées où la rétroactivité puisse être admise, et ce en dépit de l'objectif poursuivi par les auteurs du projet qu'a exposé le délégué.

⁽¹⁾ Arrêté royal du 15 juillet 2002 portant exécution du chapitre IIIbis du titre III de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994.

De kamer was samengesteld uit

La chambre était composée de

de Heren
Messieurs

M. VAN DAMME,

kamervoorzitter,
président de chambre,

J. BAERT,
W. VAN VAERENBERGH,

staatsraden,
conseillers d'État,

M. RIGAUX,
M. TISON,

assessoren van de afdeling Wetgeving,
assesseurs de la section de législation,

Mevrouw
Madame

A. BECKERS,

griffier,
greffier.

Het verslag werd uitgebracht door
Mevr. A. SOMERS, adjunct-auditeur.

Le rapport a été présenté par
Mme A. SOMERS, auditeur adjoint.

De overeenstemming tussen de Nederlandse
en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht
van de H. M. VAN DAMME.

La concordance entre la version néerlandaise
et la version française a été vérifiée sous le
contrôle de M. M. VAN DAMME.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

A. BECKERS

M. VAN DAMME